

Gdy ofiarą jest mężczyzna

17 marca 2015

Przemoc związana z płcią ma niejedno oblicze, ale zwykle określa fizyczne czy psychiczne nadużycie ze względu na płeć lub związane z nią stereotypy i przeważnie dotyczy kobiet. Tymczasem nierówność płci dotyka ich obu w równym stopniu, nasuwa się więc pytanie, co się dzieje, gdy to mężczyzna jest ofiarą?

Mężczyźni, podobnie jak osoby homo- czy transseksualne, również padają ofiarą nierówności płci, choć nie z tak alarmującą częstotliwością jak kobiety. Istnieją stowarzyszenia starające się unaocznić ten problem i uczynić Internet platformą do rozmowy, a nierzadko wręcz zażartej polemiki na ten temat. Za przykład niech posłuży inicjatywa brytyjskiej grupy ManKind, której członkowie na początku 2014 rozpowszechniali film obrazujący społeczne postrzeganie przemocy mężczyzn wobec kobiet i kobiet wobec mężczyzn, który do dziś pozostaje źródłem burzliwych dyskusji.

W Ameryce Łacińskiej, gdzie tradycja silnie różnicuje społeczne role poszczególnych płci, sprawa również jest skomplikowana. Statystyki tworzy się na podstawie policyjnych doniesień, a mężczyźni rzadko je składają. Problem przemocy domowej wobec mężczyzn oraz stereotypy, które nie pozwalają go dostrzec, ujawnia jednak praca opublikowana na stronie internetowej Uniwersytetu Bio-Bio w Chile:

„Obecnie przypadki przemocy wobec mężczyzn zgłasza się sporadycznie, co nie pozwala określić rzeczywistej skali tego zjawiska. [...] Według badaczy najczęstszą formą nadużyć w rodzinie jest przemoc wobec partnera. [...] Specjaliści zajmujący się tą tematyką zgodnie twierdzą, że jej wyjaśnienie nastrocza wielu trudności ze względu na silnie zaznaczone kontrasty między płciami i polaryzację ról społecznych. Co więc dzieje się, gdy przemoc w związku przybiera inną formę

niż ta uważana za powszechną?”

Często przywoływanym terminem jest tu „przemoc domowa“, gdyż w wielu przypadkach agresywne zachowania zdarzają się na łonie rodziny. Hiszpańskojęzyczny portal „Cambia al Mundo” używa natomiast sformułowania „maltretowany mężczyzna” i ukazuje złożoność tego problemu:

„Mężczyźni podlegają tym samym typom nadużyć co kobiety. Najczęstsze postacie maltretowania to poniżanie, izolacja rodzinna i społeczna, nadużycia finansowe, bezpodstawna zazdrość i obojętność uczuciowa. Sposób przeprowadzenia rozwodu również bywa typem przemocy psychicznej, zwłaszcza gdy utrudnia się mężczyźnie utrzymywanie więzów uczuciowych z dziećmi.”

INNE FORMY PRZEMOCY

Wyróżnia się wiele typów nadużyć wobec kobiet, natomiast wciąż brakuje podobnej klasyfikacji aktów agresji wobec drugiej płci. Esther Pineda przedstawia przykładowe formy przemocy, zaznaczając jednocześnie, że w rzeczywistości trudno je rozpoznać:

„A to dlatego, że wiele osób nie przyjmuje do wiadomości, iż mężczyźni mogą paść ofiarą przemocy fizycznej, słownej i psychologicznej z rąk kobiet w ramach takich związków seksualno-uczuciowych jak narzeczeństwo, małżeństwo czy związki partnerskie, a także nadużyć ze względu na swoje nieheteroseksualne preferencje seksualne, co również zalicza się do przemocy związanej z płcią.”

Na stronie „Equidad” Ben Wadham analizuje dowody na przemoc wobec mężczyzn w Meksyku, gdzie statystyki pokazują, że zjawisko to nasila się, choć nie dramatycznie:

„Fakt, że większość dochodzeń w sprawie przemocy domowej dotyczy znęcania się mężczyzn nad kobietami, nie stanowi spersonalizowanego ataku na mężczyzn, tylko ukazuje, jak męska

agresja zagraża bezpieczeństwu obu płci. [...] Atakowani nie zgłaszają przemocy, gdyż stoi to w sprzeczności z ich pojmowaniem męskości, ze wstydu albo z obawy, że policja ich wyśmiej, bo przecież "prawdziwy mężczyzna nigdy pozwoli, żeby kobieta go biła".

I dodaje od siebie:

„Sugerowanie, że kobiety dokonują aktów przemocy tej samej klasy, na te same sposoby i z tych samych powodów co mężczyźni, jest sprzeczne z intuicją. Ponadto jako mężczyzna czuję, że to inni przedstawiciele tej samej płci, a nie kobiety, bardziej zagrażają mojemu bezpieczeństwu, dlatego uważam, że naszym obowiązkiem jest przeanalizowanie kwestii męskiej przemocy dla dobra i zdrowia obu płci.”

KWESTIE PRAWNE

Argentyńska grupa Padres del Obelisco dokumentuje przypadki mężczyzn, którym były partnerki usiłują ograniczyć kontakt z dziećmi. Stowarzyszenia takie jak to twierdzą, że prawo rodzinne chroni wyłącznie kobiety, a ojców odseparowanych od dzieci pozostawia bez ustawowej pomocy.

W argentyńskiej blogosferze za przykład podaje się przypadek Florencii Soledad Trías, która zabiła męża, wylewając na niego wrzącą wodę i została skazana na 9 lat więzienia. Niektórzy twierdzą, że wyrok byłby znacznie surowszy, gdyby zbrodnię uznano za przemoc związaną z płcią. Gdyby zamordowano kobietę, zgodnie z przyjętą w Argentynie w 2012 nowelizacją prawa sprawca otrzymałby karę dożywocia. Autor hiszpańskojęzycznego bloga „Fabio” porusza kwestię odmiennej interpretacji prawa zależnie od płci ofiary i wskazuje władzę jako czynnik leżący u podstawy wszystkich nierówności:

„Kluczową kwestią jest władza. [...] Kobieta również może wywierać władzę nad mężczyzną i wykorzystywać tę przewagę, jeśli sprawiedliwość i ustawodawstwo działają tylko w jedną stronę. Dokładnie to samo robili (i nadal robią) mężczy

szowiniści, odmawiając kobietom prawa głosu czy własności. Mam dostęp do władzy? Jeśli tak, wykorzystuję ją przeciw innym, w tym przypadku przeciw osobom odmiennej płci.”

Autorstwo: Laura Schneider

Tłumaczenie: Karolina Mruk

Źródło: [Global Voices](#)